ΤΡΥΦΕΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΤΡΕ ΛΑΡΠΙΖ

Η ΒΙΟΛΕΤΤΕΣ

—Μὰ ἐπιτέλους τί ἔχει ; ρώτησε ὁ Ζάκ, τὴ θεία του γιὰ τὴν γειτονοπούλα τους, τὴν Λουΐζα Μαντέλ..

—Τί ἔχει ; εἶπε ἡ θεία του θλιβερά. Νά, μαραζώνει... Καὶ ὕστερα, τὴν κακόμοιρη, τὴ σκοτώνει κ' ἡ ραφτική. Πάντα μὲ τὸ πρόσωπο σκυμμένο στὴ δουλειά, πῶς θέλεις νὰ μὴ τὴν τρώη τὸ μαράζι ;

Ὁ Ζὰκ Σὲρ, λογιστὴς σὲ κάποιο κατάστημα, κατοικοῦσε μὲ τὴν θεία του, τὴν κ. Γκαγιόν, μιὰ καλὴ γυναικοῦλα ποὺ τὸν εἶχε μεγαλώσει, στὸ τελευταῖο πάτωμα ἑνὸς παληοῦ σπιτιοῦ. Ἀντίκρυ των, στὸ ἴδιο ὕψος, κατοικοῦσε ἡ Λουΐζα μὲ τὴ μητέρα της, ζοῦσαν δὲ καὶ ἡ δυὸ ἀπ' τὴ ραπτική.

Ἡ δυὸ οἰκογένειες εἶχαν γλήγορα σχετισθεῖ καὶ συχνὰ ὁ Ζὰκ καὶ ἡ Λουΐζα κουβέντιαζαν ἀπὸ τὰ παράθυρα τοῦ σπιτιοῦ των. Τὸ ἴδιο ἔγινε καὶ ἐκεῖνο τὸ βράδυ. Ὁ λογιστὴς βγῆκε στὸ παράθυρο καὶ σὲ λίγο βγῆκε καὶ ἡ Λουΐζα. Ἔρριξε ἕνα βλέμμα μελαγχολικὸ στὸν ὁρίζοντα τὸν μαυρισμένο ἀπὸ τοὺς καπνοὺς τῶν ἐργοστασίων καὶ ἀναστέναξε.

—Καλησπέρα, Λουΐζα ! τῆς εἶπε ὁ Ζάκ.

—Καλησπέρα, Ζάκ.

—Ἔκλαψες πάλιν ;

—Μὰ ὄχι. Ὄχι !...

—Τότε λοιπὸν ἀγρύπνησες ;

—Οὔτε.

—Γιατί λὲς ψέμματα ; Τὰ μάτια σου εἶνε κόκκινα.

Ἡ Λουΐζα σώπαινε. Μὰ ὁ Ζὰκ ἤξερε τὸν καϋμό της. Τὴν ἔτρωγε τὸ μαράζι τῆς ἐξοχῆς ὅπου εἶχε γεννηθεῖ καὶ ὅπου ποτὲ σχεδὸν δὲν κατώρθωνε νὰ πηγαίνη. Γιὰ νὰ τὴν εὐχαριστήση λίγο καὶ νὰ διώξη τὶς μαῦρες σκέψεις της, τῆς ἐπρότεινε νὰ κάνουν τὴν ἄλλη μέρα μιὰν ἐκδρομή.

—Πᾶμε στὸ Σαὶν—Κλοὺ ; τῆς εἶπε.

—Ὤ, εἶνε πολὺ μακρυά !

—Μισὴ ὥρα μόλις μὲ τὸν σιδηρόδρομο. Χθὲς ἀκριβῶς ἤμουν ἐκεῖ. Εἶχα πάει γιὰ μιὰ δουλειά.

—Βγῆκαν τὰ μπουμπούκια ; τὸν ρώτησε συγκινημένη ἡ Λουΐζα.

—Παντοῦ σχεδόν !... Καὶ νὰ δῆς τὶ ὄμορφη ποὺ εἶνε ἡ πρασινάδα. Φρέσκια καὶ ἁπαλή. Νομίζει κανεὶς πῶς περπατεῖ σὲ ταπέτο.

Ἡ Λουΐζα ἀκούγοντας τὰ λόγια αὐτὰ ἀναστέναξε πονεμένα.

—Τί εὐτυχὴς ποὺ εἶσαι, Ζάκ ! τοῦ εἶπε μὲ φωνὴ τρεμάμενη. Πῆγες στὴν ἐξοχή...

—Εἶνε μιὰ εὐτυχία ποὺ μπορεῖς νὰ τὴν δοκιμάσης καὶ σύ, Λουΐζα. Ἀναλαμβάνω νὰ πείσω τὴν μητέρα σου νὰ σ' ἀφήση νὰ κάνουμε τὴν ἐκδρομὴ αὐτή.

—Θὰ χάσης τὰ λόγια σου, φίλε μου. Ἔχουμε τόση δουλειά, τόση δουλειά, ἀλλοίμονο !... Ἄχ, νἄξερες τί πλήξη καὶ τί μελαγχολία ποὺ βασιλεύουν ἐδῶ μέσα ! Δὲν φαντάζεσαι, καϋμένε Ζάκ, τί θἄδινα γιὰ νὰ πιῶ λίγο νεράκι τῆς ἐξοχῆς καὶ ν' ἀκούσω τὸν κοῦκο νὰ λαλῆ !... Μὰ τώρα πρέπει νὰ χωρίσουμε. Καληνύχτα, Ζάκ.

—Καληνύχτα, Λουΐζα.

Ὡστόσο ἡ Λουΐζα δὲν ἔφυγε ἀπὸ τὸ παράθυρο. Τραβηγμένη πιὸ μέσα, καθότανε ἀκίνητη καὶ κύτταζε. Ἔξαφνα ὁ Ζὰκ τὴν ἄκουσε νὰ ψιθυρίζη σὰν νὰ μιλοῦσε μὲ τὸν ἑαυτό της, βυθισμένη σ' ἕνα πολὺ γλυκὸ καὶ πολὺ μακρυνὸ ὄνειρο.

—Θεέ μου, πόσο ὑποφέρω !... Καὶ νὰ σκέπτουμαι ὅτι τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἀνθίζουν βιολέττες κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα ! Ὤ Θεέ μου !

Ὁ Ζὰκ Σὲρ ἔννοιωσε κάτι νὰ τοῦ σφίγγη ἐκείνη τὴ στιγμὴ τὴν καρδιά, ἕνα πόνο παράξενο ποὺ ποτὲ ἄλλοτε δὲν τὸν εἶχε αἰσθανθεῖ. Κατάλαβε ὅτι ἦταν πολὺ μεγάλος ὁ καϋμὸς τῆς Λουΐζας καὶ ὅτι ἦταν πολὺ δύσκολο νὰ τὸν γιατρέψη.

Ὥρα πολλὴ κάθησε ἀκουμπισμένος στὸ παράθυρο, λυπημένος μὰ καὶ χαρούμενος ποὺ ἦταν τόσο κοντὰ στὴν ἀγαπημένη του καὶ ποὺ συμμεριζόταν τὸν πόνο της.

Μὰ ἔξαφνα ἕνας κρῦος ἀέρας ἄρχισε νὰ φυσᾶ. Τὸ σκοτάδι τοῦ φάνηκε πυκνότερο, ἡ ἐρημιὰ μεγαλείτερη στὸ ἀπομακρυσμένο ἐκεῖνο μέρος τοῦ Παρισιοῦ.

Συγχρόνως κατάλαβε ὅτι ἡ Λουΐζα δὲ βρισκόταν πειὰ στὸ παράθυρό της καὶ μελαγχολικὸς μπῆκε στὸ δωμάτιό του.

Τὴν ἄλλη μέρα ἦτανε Κυριακή. Ὁ Ζὰκ Σὲρ ἔφυγε πρωΐ-πρωΐ ἀπ' τὸ σπίτι του κι' ὅταν ἐπέστρεψε γιὰ νὰ φάη, ἡ θεία του ἀπουσίαζε, μὰ τὸ τραπέζι ἦταν στρωμένο. Ἡ θεία του δίχως ἄλλο δὲ θὰ εἶχε πάει πολὺ μακρυά. Θὰ βρισκόταν ἐκεῖ κάπου κοντά, στῆς κυρίας Μαντὲλ ἴσως. Κατέβηκε γλήγορα-γλήγορα, μπῆκε στὸ ἀντικρυνὸ σπίτι καὶ ἔτρεξε στὸ ἐπάνω πάτωμα ὅπου ἔμενε ἡ Λουΐζα. Στὴν πόρτα δίστασε λιγάκι, μὰ κατόπιν παίρνοντας μιὰ ἐξαφνικὴ ἀπόφαση, χτύπησε.

—Καλῶς τὸν κύριο Ζάκ ! Τί μᾶς φέρνετε ; ρώτησε ἡ κ. Μαντὲλ ποὺ τοῦ ἄνοιξε τὴν πόρτα.

Ὁ Ζὰκ μόλις ἀπάντησε καὶ τράβηξε κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὴ Λουΐζα ποὺ καθότανε κοντὰ στὴν θεία του, τὴν κ. Γκαγιόν. Κρατοῦσε στὰ χέρια του ἕνα μπουκέ ο βιολέττες, ποὺ μόλις εἶχαν ἀνθίσει, ἀπὸ τὶς πρῶτες ποὺ εἶχαν προβάλει στὸν κάμπο.

Στὴν κάμαρα χύθηκε εὐθὺς ἕνα ἐλαφρὸ καὶ διαπεραστικὸ ἄρωμα, ποὺ ἔκανε τὴν Λουΐζα νὰ γυρίση καὶ νὰ κυττάξη.

—Ὤ, βιολέττες ! φώναξε τότε κοκκινίζοντας ἀπὸ εὐχαρίστησι.

—Σ' ἄκουσα χθές, Λουΐζα, ποὺ τὶς λαχταροῦσες καὶ σοῦ τὶς ἔφερα, ψιθύρισε στὸ αὐτὶ τῆς κοπέλλας ὁ Ζάκ.

Ἡ Λουΐζα ἐδάκρυσε :

—Σ' εὐχαριστῶ, Ζάκ, σ' εὐχαριστῶ ! εἶπε. Τί καλὸς ποὺ εἶσαι !... Μοῦφερες ὅλη τὴν ἐξοχὴ ἐδῶ μ' αὐτὰ τὰ λουλούδια ! Μύρισε, μητέρα, μύρισε, δὲ σοῦ φαίνεται πὼς βρισκόμαστε στὸ χωριό μας καὶ πὼς μοσκοβολοῦνε οἱ φράχτες ;

—Σοῦφερα καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμη, ψιθύρισε ὁ Ζὰκ στὴ Λουΐζα.

Καὶ ὁ νέος λογιστὴς τῆς παρουσίασε ἄξαφνα μιὰ ρίζα μὲ βιολέττες, ἕνα τέλειο δέντρο, μὲ φύλλα, λουλούδια καὶ ρίζες γεμάτες χῶμα.

—Τί κόπο ποὺ θἄκανες γιὰ νὰ τὰ βρῆς ὅλ' αὐτά ! μουρμούρισε ἡ Λουΐζα κυττώντας βαθειὰ στὰ μάτια τὸν Ζάκ.

Κατέβηκε ὕστερα κάτω καὶ ἀγόρασε ἀπὸ ἕνα ἀνθοπωλεῖο μιὰ γλάστρα μὲ μαῦρο χῶμα. Τοποθέτησε μέσα τὴ βιολέττα, τὴν πότισε καὶ τὴν ἀπίθωσε στὸ παράθυρο.

Ἡ θεία Γκαγιὸν ποὺ παρακολουθοῦσε ὅλη αὐτὴ τὴ σκηνὴ καὶ ἔβλεπε τὴν μεγάλη εὐχαρίστησι τῆς Λουΐζας, εἶπε ἔξαφνα :

—Μά, καϋμένο κορίτσι μου, δὲν εἶχες παρὰ ν' ἀνοίξης τὸ στόμα σου, νὰ μοῦ πῆς ὅτι ἀγαπᾶς τὶς βιολέττες καὶ θὰ σοῦφερνα εὐθύς. Ὑπάρχουν βιολέττες στ' ἀνθοπωλεῖα ὅλο τὸν χειμῶνα !

—Ὤ βιολέττες τοῦ Παρισιοῦ !

—Τί δὲ σοῦ ἀρέσουν ;

—Εἶνε παρὰ πολὺ ὄμορφες, μὰ ἐμένα μοῦ ἀρέσουν ἡ ἁπλές, ἡ σεμνὲς βιολέττες τῶν χωριῶν, σὰν αὐτές !

* * *

Τὸ βράδυ ἐκεῖνο, ἡ κ. Γκαγιὸν καὶ ὁ ἀνεψιός της ἔφαγαν στὸ σπίτι τῆς κυρίας Μαντέλ. Ὅταν σηκώθηκαν ἀπ' τὸ τραπέζι, κινούμενοι ἀπ' τὴν ἴδια σκέψη, ὁ Ζὰκ καὶ ἡ Λουΐζα πῆγαν στὸ παράθυρο, γιὰ νὰ ἰδοῦν ἂν ἡ βιολέττες ἀνθίζαν.

Καὶ πράγματι ἕνα μπουμποῦκι, ἕνα μονάχα, εἶχε ἀνοίξει στὸ μεταξύ.

Τὸ φυτό, μελαγχολικὸ στὴν ἀρχή, μὲ τὰ φύλλα κρεμασμένα, εἶχε ἀρχίσει νὰ συνηθίζη τὴν σκλαβιὰ τῆς γλάστρας.

Ἡ Λουΐζα ἔβγαλε μιὰ χαρούμενη φωνὴ μόλις τὸ εἶδε :

—Τί καλά ! Σὲ δυὸ-τρεῖς μέρες θἄχουν ἀνοίξει ὅλα τὰ μπουμπούκια ! εἶπε.

Ὕστερα, καθὼς γύρισε, εἶδε τὸν Ζὰκ ποὺ τὴν κύτταζε σιωπηλός, μὲ μάτια ποὺ μιλοῦσαν, μάτια γεμάτα ἀπὸ σοβαρὰ καὶ τρυφερὰ αἰσθήματα ποὺ ζητοῦσαν νὰ ἐκφρασθοῦν.

—Δὲ θὰ εἶσαι πειὰ λυπημένη, Λουΐζα, τῆς εἶπε, γλυκὰ καὶ τρυφερά.

—Ὄχι, τώρα πειά... ἀποκρίθηκε ἡ νέα.

Μὲ μιὰ σύγχρονη κίνηση, πλησίασαν κατόπιν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, χαμήλωσαν τὶς φωνές των, καὶ συγκινημένοι γιὰ τὰ λόγια ποὺ ἐμιλλαν νὰ ἀνταλλάξοιν, κυττάχτηκαν στὰ μάτια.

—Λουΐζα, ψιθύρισε ὁ Ζάκ, θέλεις νὰ γίνης γυναῖκα μου ;

Ἡ Λουΐζα δὲν ἀποκρίθηκε. Τοῦ ἔδωκε ἁπλῶς τὰ χέρια της. Ὁ νέος τὰ ἔσφιξε ὥρα πολλὴ τρυφερὰ μέσα στὰ δικά του. Ἀπ' τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἦσαν γιὰ πάντα ἑνωμένοι. Ἐκείνη, πιστὴ γυναῖκα του... Αὐτὸς σύντροφός της ἀφοσιωμένος...

ΓΝΩΜΙΚΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

(Τοῦ ΕΤΙΕΝ ΡΕ·Υ·)

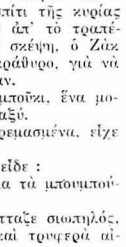

Ὡρισμένως ὁ Θεὸς ἔπλασσε τὸν κόσμο ἐν βρασμῷ ψυχικῆς ὁρμῆς. Ἀπόδειξις... ἡ γυναῖκες !

—Μὴν παίρνης ποτὲ τοῖς μετρητοῖς τὰ λόγια μιᾶς γυναίκας. Τὰ μισὰ ἀπ' ὅσα λέει τὰ λέει ἁπλῶς γιὰ νὰ βρίσκεται σὲ κουβέντα, τὸ ἕνα τέταρτο ἀπὸ φιλαρέσκεια καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἀπὸ κουταμάρα !...